

ใบความรู้ เรื่อง ประโยคสามัญ
รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ประโยคสามัญ

ประโยค คือข้อความที่สื่อสารได้เรื่องราว ทำให้รู้ว่าผู้พูดหรือผู้เขียนต้องการบอกเล่าเรื่อง โดยปกติ ประโยคประกอบด้วยข้อความ ๒ ส่วน แต่ละส่วนเรียกว่า วลี ทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของประโยคที่สำคัญ ได้แก่ ส่วนประกอบของประโยคที่มีค่านามเป็นหลักเรียกว่า นามวลี กับส่วนประกอบของประโยคที่มีคำกริยาเป็นหลัก เรียกว่า กริยาวลี นามวลีจะทำหน้าที่เป็นภาคประธาน ส่วนกริยาวลีจะทำหน้าที่เป็นภาคแสดง ประโยคจะประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดงโดยสมบูรณ์ คือประกอบด้วยนามวลี กับกริยาวลี หรือจะประกอบด้วยภาคแสดงหรือกริยาวลีแต่เพียงอย่างเดียวก็ได้ แต่จะประกอบด้วยภาคประธาน หรือนามวลีแต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้

๑. **ภาคประธาน** คือ ส่วนที่เป็นผู้กระทำและอาจมีส่วนขยายหรือไม่มีก็ได้ เช่น

อรพรรณ กิน บะหมี่หมูแดง

นักเรียน เล่นเกมโดมิโนอย่างสนุกสนาน

๒. **ภาคแสดง** คือ ส่วนที่บอกอาการ หรือบอกสภาพขอประธาน อาจมีส่วนขยายหรือไม่มีก็ได้ เช่น

น้องร้องไห้

นกพิราบบินบนท้องฟ้า

(ส่วนขยาย อาจเป็นคำหรือกลุ่มคำอยู่ในภาคประธาน อยู่ในภาคแสดงก็ได้ ซึ่งอาจเป็นการขยายกริยา ขยายกรรม หรือขยายส่วนเติมเต็ม)

ชนิดของประโยค

๑. ประโยคความเดียว

๒. ประโยคความรวม

๓. ประโยคความซ้อน

➢ **ประโยคสามัญ** (เอกรรตประโยค) ประโยคที่มีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว มีประธานตัวเดียว มีกริยาตัวเดียว จะมีกรรมมาขยายหรือไม่มีก็ได้ เช่น

- แก้วแตก

- ฝนตกหนัก

- น้ำแข็งไปซื้อกระเป๋าที่สาเพ็ง

- ฉันอ่านหนังสือ